

**Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencváros Önkormányzata**

Iktató szám: 25/2014.

ELŐTERJESZTÉS
a KÉPVISELŐ-TESTÜLET 2014. február 13-i ülésére

Tárgy: Tájékoztató a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2013. évi működéséről

Előterjesztő: Formanek Gyula alpolgármester

**Készítette: dr. Hosszú Károly irodavezető, Humánszolgálati Iroda
Rapi István ifjúsági és drogprevenciós referens**

Előzetesen tárgyalja: Humán Ügyek Bizottsága, 2014. február 12.

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Riskó György s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen	☒
nem	☐

**BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET
FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
ALPOLGÁRMESTER**

1092 Budapest, Bakáts tér 14. II. emelet 38.
telefon: 06-1 215-7420 • fax: 06-1 216-3288

e-mail: formanek.gyula@ferencvaros.hu • www.ferencvaros.hu

Ügyiratszám: Kp/5380-3/2014/XII.

Tisztelt Képviselő-testület!

A Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a 96/2000.(XII.11.) számú országgyűlési határozat felhatalmazása alapján jött létre 2004-ben. A jelenleg hatályos 106/2009. (XII. 21.) OGY határozat a kábítószer-probléma kezelése érdekében nemzeti stratégiai programot készített. Ennek melléklete: a **NEMZETI STRATÉGIA A KÁBÍTÓSZER-PROBLÉMA KEZELÉSÉRE 2010-2018.**

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumoknak (továbbiakban: KEF) a 2013-as évben ennek szellemében kellett ellátniuk feladataikat.

Budapest Főváros IX. kerületében a KEF célja olyan együttműködési rendszer kialakítása, amely a legális és az illegális drogokkal (kábitószerekkel) összefüggő problémák megelőzésének, valamint szakszerű holisztikus, mentálhigiénés szemléletű kezelésének a legfontosabb terepe.

A KEF szakmai tevékenységét ennek szellemében végezte 2013-ban. Az erről szóló beszámolót az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Budapest, 2014. január 31.

**Formanek Gyula s.k.
alpolgármester**

Beszámoló a Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2013. évi működéséről

Megvalósított célok

A KEF összhangot teremtett a mentálhigiénével, drogprevencióval foglalkozó, illetve a kábítószer és szenvedély-problémákat kezelő szervezetek, intézmények munkájában, és ezzel összefüggésben a különböző szakmai és módszertani szemléletmódok harmonizálására törekedett. A KEF prevenciósz szemlélete az egészség megőrzésére, egészség-tudatos magatartás kialakítására, a negatív minták elutasítására, a már kialakult kábítószer-fogyasztás ártalmainak csökkentésére, súlyosbodásának megelőzésére irányult.

Szervezeti működés

KEF tisztségviselői:

- Elnök: Formanek Gyula alpolgármester
- Társelnök: Barna Erika addiktológiai konzultáns
- Titkár: Rapi István ifjúsági és drogprevenációs referens - Humánszolgáltatási Iroda

A KEF három munkacsoportban végezte munkáját:

- prevenciósz munkacsoport
- kezelés-ellátás és rehabilitációs munkacsoport
- bűnmegelőzési és közbiztonsági munkacsoport.

Három KEF ülés megtartására került sor:

2014.01.15.

- Tájékoztató a kerületi kormányhivatal, a tankerület megalakulásáról.
- Beszámoló a KAB-KEF-12 pályázatról.
- KEF munkaterv megvitatása.

2014.03.12.

- Tagfelvételi kérelem: Roma Kulturális és Sport IX. Közérdekű Közhasznú Egyesület
- Tájékoztató a JAT pályázatról
- KAB-KEF-12 pályázat ütemezése
- KEF munkacsoportok vezetőinek megválasztása
- KEF munkacsoportok ülése

2013.11.14.

- Tájékoztató a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról
- Tájékoztató a KAB-KEF-13 pályázatról
- Tájékoztató a JAT-hoz kapcsolódó KEF tevékenységekről
- A Vegydesigner c. film közös megtekintése workshop keretében

Pályázat

1. KAB-KEF-12-7510 pályázat „Az új kerületi drogstratégia előkészítése, és az ehhez szükséges helyzetfelmérés”.

2012. augusztusában került beadásra a kerületi drogstratégia megújítását előkészítő szükségletfelmérésre irányuló kutatási projekt. A nyertes pályázatról (500 ezer Ft) döntés 2012. decemberben született. A megvalósítás 2013. januártól májusig tartott.

A pályázat közvetlen célja volt, hogy képet kapjunk a Ferencvárosban élő és/vagy tanuló fiatalok kábítószer- és alkoholfogyasztási, dohányzás, ill. egyéb életmódbeli fogyasztási szokásairól. A felmérés közvetett céljával pedig azt tűzte ki a KEF, hogy eredményeire építve szülessen meg a megújítás előtt álló új helyi drogstratégia. Utóbbi elkészültével meg kellett várnunk a Nemzeti Drogstratégia parlament általi elfogadását, hiszen a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok feladata annak helyi szintű koordinációja, hangsúlyaiban és prioritásaiban figyelembe véve a helyi sajátosságokat, szükségleteket. A kormány 2013. őszén fogadta el a stratégiát. A Ferencvárosi KEF, 2014. első félévében folytatja a kerületi drogstratégia elkészítését.

A kutatás módszertanul az ESPAD kutatást választottuk. A 4 évente nemzetközileg megismétlésre kerülő ESPAD kutatás célja, hogy időben és nemzetközileg összehasonlítható adatokat gyűjtsön Európa fiataljainak dohányzásáról, alkohol- és egyéb drogfogyasztási szokásairól, mérje a fiatalok fogyasztási szokásaiban bekövetkezett változásokat, összehasonlítsa az országoként eltérő trendeket. Az első adatfelvételre 1995-ben került sor 26 európai ország részvételével, 1999-ben 30 ország, 2003-ban és 2007-ben 35 ország, 2011-ben pedig 36 ország és több mint 100 ezer diák vett részt a kutatásban. Az ESPAD kérdőív hagyományosan iskolában tanuló 16 éves fiatalokra terjed ki, de Magyarországon az elmúlt 18 év alatt többször került sor önkormányzatok megbízásából is összehasonlítható adatfelvételre. Az ESPAD módszeren alapuló kutatás készült többek között Pest megyében 1999-ben (Elekes-Paksi 1999), Egerben (Paksi, Elekes 2005), Zalaegerszegen 1996-ban, 1999-ben és 2006-ban (Paksi 2007), 2012-ben Budapest VIII. kerületében (Elekes 2012).

Jelen adatfelvételben a IX. kerületi önkormányzat általános iskoláiban és gimnáziumaiban, a 7., 8. és 10. évfolyamokon tanuló diákok vettek részt, 785 fő. A kérdőívek kitöltése csoportos önkitöltős módszerrel történt, 2013. március közepétől április közepéig történt meg az adatfelvétel, helyi szervezetek önkéntes kérdezőbiztosainak segítségével (Kék Pont Alapítvány, Közért Egyesület-Ferencvárosi Tanoda, Alul-járó Ifjúsági Iroda, FECSKE Egyesület), és iskoláktól független külső kutatási asszisztens közreműködésével. Az ESPAD kutatások valamennyi magyarországi adatfelvételéhez hasonlóan, ezt a vizsgálatot is Elekes Zsuzsanna, a Budapesti Corvinus Egyetem docense irányította.

KEF szakmai Nap- 2013. május 10.

A KEF programzáró szakmai napját, amelyen a kutatás nyilvános beszámolójára, eredményeinek ismertetésére került sor, az érintett iskolák vezetőivel, pedagógusaival, és a szülői munkaközösségek, valamint a FEGYIÖK képviselőivel, a KEF tagok meghívásával. Elekes Zsuzsanna önálló, mindenre kiterjedő prezentációt tartott az eredményekről, majd szakmai fórumot moderált a felmerülő kérdések, vélemények kapcsán. A szakmai napon bemutatkozhattak a helyi prevenció programok is.

A kutatás legfontosabb eredményeinek rövid összefoglalója:

Dohányzás

A IX. kerületben megkérdezett diákok több, mint fele dohányzott már életében, a napi rendszerességgel dohányzók aránya 12,1%. Az alkalmi dohányzás elterjedtebb a lányoknál, de a napi rendszerességű dohányzás a fiúkat jellemzi inkább.

Alkohol

A diákok többsége (86,5%) ivott már alkoholtartalmú italt az élet során, minden negyedik megkérdezett rendszeresen, havi három vagy több alkalommal fogyaszt alkoholtartalmú italt. A dohányzáshoz hasonlóan, a lányok csak a nagyobb gyakoriságú (havi 6 vagy több alkalommal történő) alkoholfogyasztásban különböznek a fiúktól. Az utolsó fogyasztási alkalomra vonatkozó mennyiségi adatok alapján fiúk és lányok is legnagyobb mennyiségben tömény italt fogyasztanak. A megkérdezettek 43,7%-a volt már részeg az életben, de a kérdezést megelőző hónapban lerészegedők aránya alacsony. Közel minden harmadik diák számolt be előző havi nagyivásról. Figyelemre méltó, hogy a nagyivás előfordulása fiúknál és lányoknál hasonló arányú.

Illegális drogok

A diákok 17,4%-a próbált már valamilyen tiltott szert az életben, a droghasználati célú szereket kipróbálók aránya 22,6%, az orvosi javaslat nélküli gyógyszereket valaha használók aránya 11,1%. Más hazai kutatások eredményeihez hasonlóan a kilencedik kerületben gyűjtött adatok is azt mutatják, hogy az egyéb drogfogyasztáson belül legelterjedtebb a marihuána fogyasztás, ezt pedig különböző visszaélésre is használható legális szerek követik. Figyelemre méltó az „egyéb drogok” viszonylag magas aránya, ami elképzelhető, hogy a szintetikus szerek növekvő arányára utalnak.

A hetedik és tizedik osztályok között minden szer fogyasztása terjed. Így a tizedik osztályokban már a diákok kétharmada próbálta ki a dohányzást, egyharmaduk legalább havi három alkalommal fogyasztott alkoholt, 62,5% volt már részeg az életben és 40,4% számolt be előző havi nagyivásról. A tiltott szert valaha fogyasztók aránya megháromszorozódik a hetedik és a tizedik osztály között, így a tizedikesek 27,6%-a próbált már valamilyen tiltott szert és 28,1% próbált droghasználati célú szert az élete során.

Összehasonlítva a 2011. évi ESPAD - kutatás fővárosra és az egész országra vonatkozó adataival

A dohányzási szokások alapján a kerület diákjai nem különböznek lényegesen a főváros vagy az ország más iskoláiban tanuló diákjaitól. Jellegzetesebb különbséget mutatkozik az alkoholfogyasztás és az egyéb drogok fogyasztása terén. A kerület nyolcadik osztályos diákjai körében az alkoholfogyasztás legtöbb mutatója a fővárosinál és az országosnál is nagyobb mértékű alkoholfogyasztásra utal. A kerület nyolcadik osztályosai gyakrabban isznak alkoholt, nagyobb mennyiségben, és az alkoholfogyasztás szélsőségesebb formái is nagyobb mértékben fordulnak elő, mint a főváros egészében és néhány mutató az országos átlagot is meghaladja. A kerület nyolcadik osztályosai között elterjedtebb az egyéb drogok fogyasztása, és különösen figyelemre méltó az orvosi javaslat nélküli gyógyszerek fővárosi és országos átlagot is meghaladó aránya. Ugyanakkor a kerület tizedik osztályos gimnáziumi tanulói hasonló gyakorisággal és mennyiségben fogyasztanak alkoholt, mint fővárosi vagy az országban máshol élő társaik, az alkoholfogyasztás szélsőségesebb formái pedig kisebb arányban fordulnak elő,

mint a fővárosban vagy az országban. Hasonlóképpen, az egyéb drogfogyasztás is kisebb elterjedtségűnek tűnik a kilencedik kerület tizedik osztályos diákjai körében.

A vizsgált pszicho-szociális mutatók tekintetében a kerület nyolcadikosai körében az önbecsülés mértéke az átlagosnál valamivel jobb, viszont a depresszió, a normátlanság és az elidegenedés mértéke is enyhén nagyobb mértékű a fővárosi átlagnál. A tizedikesekre vonatkozó összehasonlító adatok azonban arra utalnak, hogy ebben a korcsoportban az önbecsülés hiánya és a depresszió is a fővárosi átlagot meghaladó mértékű, viszont nagyobb mértékű normakövetés és kisebb orientáció hiány jellemzi őket. A lányok közel fele gondolkodott már az önkárosításon, több mint egynegyedük ténylegesen kárt is tett magában, és közel minden tizedik megkérdezett lány követett már el öngyilkossági kísérletet.

- 2. A KAB-KEF-13-13797 pályázat** a „Ferencvárosi drogstratégia készítése és a KEF működési támogatása a tagság érzékenyítésén keresztül” címmel 2013. októberében került beadásra és 650 ezer Ft támogatásban részesült. A pályázat megvalósítása 2014. első félévében történik.

Rendezvények

- 1. FERI FESZT drogreprevenációs nap - 2013. június 07.** (Ferencvárosi Művelődési Központ parkja)- 600 fő általános- és középiskolás diák részvételével.

A Feri Feszt egy mini fesztivál volt középiskolás diák számára a biztonságos szórakozás népszerűsítésének jegyében a Kábítószer Ellenes Világnap kapcsán.

A színpadon fellépőket és produkciókat láthattak, játékokkal, bemutatókkal és izgalmas beszélgetésekkel a diákok. A műsort a ceremónia mester vezette, a fellépők produkciója kapcsolódott a program témájához. A mini fesztivál ideje alatt a diákok szabadon mozoghattak a színpad előtti térben, a szünetekben további négy ponton vehetnek részt civil szervezetek által szervezett foglalkozásokon. A diákok a belépéskor számozott karszalagot kaptak, ezeket a számokat lehet használni majd programok során:

- kerekasztal beszélgetés a diákokkal az éjszakai szórakozás témájában (moderátorral),
- divatbemutató - biztonságosabb nyári fesztivál öltözetek (fiúk és lányok),
- tombola show - a nyeremények a biztonságosabb fesztiválózás és szórakozás eszközei,
- hip-hop - szabad asszociációk konga ütemekre drogtémában,
- break táncbemutató,
- szabad mikrofon -rapp Színész Bobbal,
- stencil pult - pólófestés, street art eszközök bemutatása.

A tanárok számára Dr. Rácz József és Barna Erika tartott előadással egybekötött beszélgetést a biztonságosabb szórakozásról.

- 2. Kábítószer Ellenes Világnap 2013. június 12.** (Ferencvárosi Művelődési Központ) – 300 fő középiskolás diák részvételével.
K+K+K+K - Közlekedés, Környezet, Kábítószeres, Korosztályos veszélyei – Klobusitzky György egyetemi mestertanár (Nemzeti Közszolgálati Egyetem) interaktív előadása.

- 3. AIDS Ellenes Küzdelem Világnapi rendezvény - 2013. november 29.**
(Ferencvárosi Művelődési Központ)- 500 fő középiskolás diák részvételével.

A rendezvényen civil szervezetek szolgáltatásainak bemutatására (információs kiadványok, ismertető, totók, interaktív játékok) került sor.

A kerületi középiskolások két előadást hallgattak meg és 5 workshopon vettek részt:

Előadások:

- „HÍV és AIDS helyzet Magyarországon-betegség klinikuma és kezelése”- Dr. Szlávik János főorvos előadásában (Egyesített Szent István és Szent László Kórház),
- “Csak a Te döntésed! A vírus nem válogat!”- Dr. Simich Rita(Országos

Egészségfejlesztési Intézet

Workshopok:

- „A vírus nyomában” - interaktív vetélkedő - Kék Pont Alapítvány vezetésével
- „Szerelem - Hűség – Felelősség” kiállítás megtekintése
- Kreatív műhely: pólófestés, szerepjáték, AIDS totó, puzzle játék , szólánc, szópiramis
- „Akarsz róla beszélni? a szexualitásról és a társas kapcsolatokról
- „A drogokról másképp”

3. Drogprevenációs tevékenység

Az interaktív előadása címe: K+K+K+K - Közlekedés, Környezet, Kábítószer, Korosztályos veszélyei.

Előadó: Klobusitzky György egyetemi mestertanár (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

Időtartam: 120 perc

1. 2013. október 22. Gundel Károly Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakközépiskola
(98 fő - 9.I,J 10.I,J)
2013. november 08. Weöres Sándor Általános Iskola és Gimnázium,
(84 fő - 8. A,B, 7. A, B)
2013. november 12. Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola
(39 fő - 8. A, B osztályok)
4. 2013. november 18. Bakáts Téri Ének-zenei Általános Iskola
(84 fő – 8.B,Z 7.B,Z osztályok)

JAT pályázatból:

1. 2013. november 20. Leövey Klára Gimnázium és Szakközépiskola
(190 fő-9.A,B,C,Ny,10.D osztályok)
2. 2013. december 09. Fáy András Közlekedésgépészeti Műszaki Szakközépiskola
(95 fő- 9-12. osztályok)
3. 2013. december 20. Teleki Blanka Közgazdasági Szakközépiskola
(84 fő-11.A,B,C osztályok)

Összegzés, javaslatok

A 2013. évben elkészült kerületi kutatás alapján 2014. évben készüljön el Ferencváros drogstratégiája.

Folytatódjanak a megkezdett és sikeres szakmai programok. Az újonnan kialakuló programok a lehetőségek szerint a KEF tagok közötti szorosabb együttműködéssel, több szervezet és intézmény összehangolt közös munkájával jöjjenek létre.